

ORSZÁGGYŰLÉS
KÜLÜGYI HIVATAL

JELENTÉS

az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlés 2011. évi januári üléséről

Budapest, 2011. január

Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 2011. január 24-28. között tartotta téli ülészakát Strasbourgban. A Magyar Országgyűlést Dr. Braun Márton, Dr. Gruber Attila, Dr. Hoppál Péter, Ékes József, Koszorus László (Fidesz), Kalmár Ferenc, Dr. Vejkey Imre (KDNP), Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) képviselte. (A küldöttség MSZP-s és LMP-s tagjai egyéb külföldi elfoglaltságaik miatt nem utaztak a delegációval). Az ülés napirendjén többek között az újságírók forrásainak védelme, Basescu román köztársasági elnök, Gül török köztársasági elnök, valamint Tadics szerb köztársasági elnök beszédei szerepeltek. A Büro javaslata alapján a Közgyűlés megszavazta, hogy rendkívüli vita keretében kerüljön sor a magyarországi demokrácia működésével kapcsolatos vitára.

I.

A Közgyűlés Bürója Andreas Grossnak, a szocialista csoport svájci elnökének javaslatára egyetértett azzal, hogy az úgynevezett rendkívüli vita keretében a Közgyűlésnek javasolja a magyar demokrácia működéséről szóló vita megtartását. A Közgyűlés jelenlévő tagjai 101/55 arányban megszavazták a napirendi pontot.

A napirendi pont vitájában a politikai bizottság elnöke, a szocialista frakció tagja és egyben a svéd delegáció alelnöke Björn von Sydow volt a vezérszónok. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy Magyarország egyike volt a berlini fal leomlását követően az elsőként csatlakozott országoknak. Rámutatott, hogy Magyarország monitoringozására felvételkor nem került sor, mivel a felvételét követően került az ügyrendbe a monitoring tevékenység. Aláhúzta, hogy Magyarországon a választók 53 %-a, a magyar választási rendszernek megfelelően, 2/3-os többséggel juttatta be a kormányzó pártokat a Parlamentbe. Hangsúlyozta, hogy bár a magyar gazdaságpolitika okot ad aggodalomra, így például a szükséges reformok elhalasztása, azonban a fő problémát abban látja, hogy a kormány az alapvető demokratikus elveket figyelmen kívül hagyja. Beszédében kritizálta az alkotmány-előkészítés folyamatát, a médiatörvényt, az Alkotmánybíróság jogainak szűkítését, valamint a köztisztviselők jogállásával kapcsolatos törvény módosítását. Célszerűnek nevezte, hogy a Közgyűlés Monitoring Bizottsága vizsgálja a magyarországi fejleményeket. A Monitoring Bizottság felkérheti a Velencei Bizottságot, hogy működjön közre a tények értékelésében. Emlékeztetett, hogy korábban az Egyesült Királysággal és Olaszországgal szemben is megindult a monitoring eljárás feltérképezése (első lépésként a Büro a Monitoring Bizottságot külön javaslat alapján felkéri, hogy két riportőr tegyen jelentést: szükséges-e a monitoring folyamat beindítása). A vezérszónokot az egyes politikai csoportok elnökei követték. Első felszólalóként Andreas Gross, a szocialista frakció elnöke elmondta, hogy néhány ismert magyar – pl. Dalos György – nyilatkozata szerint Magyarországon totalitárius tendenciák és autoriter stílus tapasztalható és a médiatörvény csak a jéghegy csúcsa. Kijelentette, hogy a magyar miniszterelnök tavaly február 29-ei beszédében a várhatóan kialakuló bipoláris rendszert egyosztatúvá kívánta tenni. Idézte a szerb köztársasági elnököt, aki aznap reggel azt hangsúlyozta, hogy a demokráciában mindenkit integrálni kell. Az európai demokraták nevében felszólaló Lord Boswell rámutatott: nagy elismerés és csodálat jár Magyarországnak ezért, hogy az 1956-os forradalom leverése utáni helyzetből az Európai Unió elnökségéig jutott el az ország. Hozzászólásában hangsúlyozta, hogy minden ország sajátos fejlődésen megy keresztül, amely alapján a társadalmát felépíti, ugyanakkor vannak európai normák, amelyeket be kell tartani. Mint jobbközéphez tartozó politikus, elismerte az új kormány nagyon erős választási győzelmét, amely felhatalmazást ad a megfelelő politikai változtatásokhoz nehéz gazdasági, politikai körülmények között. Kiemelte ugyanakkor, hogy egy olyan politikai rendszert kell működtetni, ahol az ellenzéki pártok is hallathatják

hangjukat. Rámutatott arra is, hogy a Trianoni Egyezmény hosszú távú hatását nem lehet nacionalista érzelmekkel egy évszázad után helyrehozni, és jó viszonyban kell lenni a szomszédokkal. A médiaszabadságot, mint az egyik legfontosabb értéket említette, ugyanakkor megjegyezte, hogy Magyarország kész az Európai Bizottság megállapításainak figyelembe vételére. Végül kifejezte, hogy a jelenlegi fejlemények fényében a Közgyűlésnek valamilyen jelző csengőt kell megszólaltatnia a magyar kormány irányába. A liberális csoport részéről Lundgren asszony szólalt fel. Elmondta, hogy az előző felszólalóhoz hasonlóan, ő is a magyar baráti tagozat tagja a parlamentjében. Hangsúlyozta, nem jó barát, aki nem nyíltan beszél. Szükségesnek tartotta, hogy a Magyarországról érkező jeleket komolyan vegyék, többek között a liberális csoport korábbi magyar elnökétől származó óvó hangokra utalt. Elmondta, hogy a magyar kormány ismeretei szerint hajlandó a szükséges változtatásokra a médiatörvényben, ugyanakkor az ET-ben tisztában kell lenniük, hogy mi folyik Magyarországon, és jó barátként kell segítő szándékkal vizsgálni a helyzetet. Petrenko moldovai képviselő az Egyesült Baloldal nevében szólalt fel. A felszólaló kemény szavakkal ítélte el a jobboldali kormány médiatörvényét és az általa antidemokratikusnak ítélt fejleményeket. Felszólalását ugyanakkor arra is felhasználta, hogy a Romániában tapasztalható politikai jogsértéseket is szóvá tegye. A Néppárt részéről Pourgourides úr, a Közgyűlés Emberi Jogi Bizottságának elnöke szólalt fel. A hozzászóló kiemelte Magyarország kiemelkedő szerepét a kommunizmus elleni küzdelemben, Európa egyesítésében, a határnyitástól egészen a demokratikus változásokig. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon demokratikus választások voltak, és ennek jogán a jobbközép kormány felváltotta a balközép kormányt, méghozzá egy rendkívüli nagy győzelmi aránnyal. Természetesen az emberi jogi egyezményt minden, beleértve a szólásszabadságot minden tagállamban tiszteletben kell tartani, és ebben a bíróságok nagy szerepet játszanak, különös tekintettel arra, amennyiben a többség fenyegeti a kisebbséget. A szólásszabadság alapvető jog, ugyanakkor ennek is megvannak a korlátai. Hogy ezek a korlátok a magyar médiatörvényben túlzóak-e, azt legvégső esetben az Európai Emberi Jogi Bíróság állapítja meg. Elmondta, bízik abban, hogy a magyar kormánynak az EU-val és a Velencei Bizottsággal történt legutóbbi konzultációi megoldják a problémát, mielőtt a Strassbourgi Bíróságra kerülne az ügy. Komolyan kell venni a magyar kormánynak azt az ígétét, hogy amennyiben szükséges, változtatni fog a törvényen. A néppárti csoport nevében határozottan ellenezte a monitoring folyamat megindítását.

A vitában felszólalt hat magyar képviselő (Braun Márton, Gruber Attila, Székyné Dr. Sztrémi Melinda, Vejkey István, Gaudi-Nagy Tamás) mellett a felszólalók szinte kizárólag a Néppártból kerültek ki. Kiálltak a demokratikusan megválasztott magyar kormány mellett, objektíven elemezve a tényeket. Ugyanakkor felhívták a figyelmet arra, hogy az Európai Bizottsággal folytatott konzultáció minden bizonnyal pozitív eredménnyel zárul majd. A szlovák néppárti képviselő, Kubovics úr hozzászólásában negatívan fogalmazott a magyar kettős állampolgársági törvényről, és megkérdőjelezte, hogy az összhangban van-e az Európa Tanács állampolgársági konvenciójával. A magyar képviselők felszólalásukban részletesen válaszoltak a Sydow és Gross képviselők által megfogalmazott politikai vádakra, és bemutatták a médiatörvénnyel, az Alkotmánybírósággal, az alkotmányozási folyamattal, valamint a köztisztviselői törvénnyel kapcsolatos magyar álláspontot Gaudi-Nagy Tamás ellenzékiként elmondta, bár több tekintetben vitában állnak a kormánnyal, megengedhetetlen a Magyarország elleni támadás. A Közgyűlés szabályzatának megfelelően a vita végén nem került sor határozathozatalra. A Büro ugyanakkor a szabályzat szerint a következő ülésén, várhatóan márciusban dönt arról, hogy a vita nyomán valamelyik bizottságnak jelentésre kiadja-e a kérdést.

A témához kapcsolódik ugyanakkor, hogy a svéd delegáció néppárti elnökének kezdeményezésére a svéd delegáció tagjainak aláírásával, (összesen huszonkét aláírással) kezdeményezték egy úgynevezett határozat-tervezetben, hogy Magyarországot monitoring eljárás alá vonja a Közgyűlés. A Közgyűlés szabályzatának megfelelően a Büro a javaslatot a Monitoring Bizottság elé utalta. A Monitoring Bizottság tavaszi ülésén fog dönteni arról, hogy raportőrököt nevezzenek ki a kérdés javaslatátétel formájában történő eldöntésére.

A magyar képviselők felszólalásukban egyöntetűen rámutattak, hogy a monitoring javaslat koncepciózus, a vitát megelőzően már megszületett, így ítéletet kíván mondani, mielőtt a tényeket megismerik.

II.

A Közgyűlés megvitatta az újságírók forrásainak védelmével kapcsolatos jelentését. A vitában felszólaló magyar képviselő, Székyné Dr. Sztrémi Melinda hozzászólásában részletesen elemezte a magyar médiatörvényt, a médiaalkotmányt, és rámutatott, hogy a törvény csak rendkívüli esetekben - olyan esetben, amit az Európa Tanács emberi jogi konvenciójának 10. §-a is megenged - korlátozza a véleménynyilvánítást. Az újságírók forrásainak védelmét pedig megerősíti, és nem bünteti a forrásokat. A Közgyűlés a vitát követően határozatot hozott, amelyben felszólították a tagállamokat az újságírói források védelmére. Egy módosító javaslatot elfogadva külön kitért a magyar médiatörvényre.

A Közgyűlésen felszólaló Basescu román köztársasági elnöknek Kalmár Ferenc és Gaudi-Nagy Tamás tett fel kérdést. Kalmár Ferenc az európai uniós tagságot követően a 2013-ban esedékes új román régiós felosztásról kérdezett. Megkérdezte, hogy az EU vonatkozó ajánlásainak megfelelően az új európai régiókat történelmi, kulturális, etnikai sajátosságainak megfelelően fogják-e majd kialakítani. Basescu elnök válaszában rámutatott, hogy román politikai döntéshozók egyöntetűen elutasítják az etnikai kritériumok alapján megadandó autonómiát. Románia ugyanakkor a helyi autonómiákat növelte, a rendőrséget a helyi hatóságok alá rendelte, csakúgy, mint a kórházakat és a múzeumokat. A tanügyi törvény is a helyi hatóságokhoz delegálta az iskolaügyet. A helyi hatóságoknak adókiivetési joguk van. Az elkövetkezőkben ennél is nagyobb helyi autonómiában gondolkozik az államelnök, és rámutatott, hogy a decentralizáció Romániában előrehaladottabb, mint sok más európai országban.

Gaudi-Nagy Tamás kérdésében az igazságtalan Trianoni Szerződésre hivatkozva kérdezte meg, hogy a székelyföldi autonómiát lehetségesnek tartja-e az államelnök, különösen annak fényében, hogy az ott élők 99 %-a az autonómiára szavazott. Basescu államelnök válaszában elmondta, hogy azt szeretné, hogy a magyarországi románok ugyanolyan jogot élvezzenek Magyarországon, mint a romániai magyarok Romániában.

Tadics szerb köztársasági elnök, Gaudi-Nagy Tamás kérdésére, amely a vajdasági magyarok kedvezőtlen helyzetével foglalkozott, vázolta a Vajdaságban a Nemzeti Tanácsok működését, és azt, hogy a vajdasági magyaroknak fontos szerepe van Szerbiában.

A török államelnöknek, Gül úrnak Braun Márton a többi EU országgal összevetésben diszkriminatív módon kezelt vízum ügyekre kérdezett rá. A 27 országból ugyanis 11 ország vízumköteles, így Magyarország is. Válaszában a török államelnök rámutatott, hogy a vízum

beszerzéséhez szükséges dokumentumokkal kapcsolatban ő is értesült a problémáról, ugyanakkor készségét fejezte ki, hogy az európai uniós partnereivel a szükséges módosításokat véghez vigye.

III.

A Közgyűlésen nagy sikert aratott az európai kulturális fővárosok tavalyi évadját lezáró, magyar kezdeményezésre megvalósult, a német és a török delegációval közös kiállítás. Az ünnepségen részt vett Páva Zsolt, Pécs polgármestere is.

Magyar szempontból különös odafigyelést igényel a későbbiekben a magyarországi fejleményeket objektívan bemutató fellépés.

Készítette:

Dr. Sárdi Péter

Jóváhagyta:

Dr. Braun Márton

ELOSZTÓÍV

„az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2011. évi téli üléséről c. jelentéshez

1. Kövér László elnök
1. Lezsák Sándor alelnök
2. Jakab István alelnök
3. Dr. Latorcai János alelnök
4. Dr. Ujhelyi István alelnök
5. Balczó Zoltán alelnök
6. Lázár János frakcióvezető
7. Harrach Péter frakcióvezető
8. Mesterházy Attila frakcióvezető
9. Dr. Schiffer András frakcióvezető
10. Vona Gábor frakcióvezető
11. ET delegáció tagjai
12. Európa Ügyek Bizottsága elnöksége
13. Külügyi Bizottság elnöksége
14. Németh Zsolt parlamenti államtitkár, KÜM
15. illetékes főosztályvezető, KÜM
16. Sajat